

Ohje sosiaalihuoltolain mukaiselle tukihenkilö- ja tukiperhetoiminnalle

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) § 28:

Eryitystä tukea tarvitsevalle lapselle tai hänen perheelleen voidaan järjestää vertaisryhmätoimintaa sekä tukihenkilö- tai perhe lapsen terveyden tai kehityksen turvaamiseksi.

Sosiaalihuoltolaki § 3

6) erityistä tukea tarvitsevalla lapsella lasta, jonka kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai joka itse käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään tai joka on erityisen tuen tarpeessa 3 kohdassa mainituista syistä.

3) erityistä tukea tarvitsevalla henkilöllä ja asiakkaalla henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia hakea ja saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluja kognitiivisen tai psyykkisen vamman tai sairauden, päihteiden ongelmakäytön, usean yhtäaikaisen tuen tarpeen tai muun vastaavan syyn vuoksi ja jonka tuen tarve ei liity korkeaan ikään siten kuin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012), jäljempänä vanhuspalvelulaki, 3 §:ssä säädetään;

Palvelu on tarkoitettu ehkäisemään pitkäkestoisen tuen ja korjaavien palvelujen tarvetta. Tukimuotoja ei ole tarkoitettu käytettäväksi vanhempien työssäkäynnin tai opiskelun mahdollistamiseksi.

Perheet ohjautuvat palveluun muiden lapsiperhepalveluiden piiristä, ja palvelua voi hakea oma-aloitteisesti. Tukea tulee tarjota perheille mahdollisimman varhain tilanteissa, joissa vanhempien voimavarat ja tavanomaiset lasten perustason palvelut (esim. neuvolat sekä muu terveydenhuolto, päivähoito, opetus, nuorisotyö) ovat riittämättömiä, mutta myöskään lastensuojelun asiakkuus ei ole tarpeen.

Tukihenkilö ja tukiperhe tukevat lapsen kasvua ja kehitystä arkisissa asioissa. Tärkein tehtävä on olla kuunteleva ja läsnäoleva aikuinen. Tukihenkilöksi ja tukiperheeksi sopii luotettava ja turvallinen aikuinen, jolla on riittävän vakaa elämäntilanne, tarpeeksi aikaa tukitoiminnalle ja tilaa lapselle sekä motivaationa aito halu toimia maallikkoauttajana.

Eryityisesti tukiperheeltä vaaditaan kykyä ja halua vastata lapsen tarpeisiin, joskus vaativiinkin tilanteisiin, kykyä toimia yhteistyössä lapsen perheen ja sosiaalityöntekijöiden kanssa sekä kykyä kohdata erilaisuutta sekä myönteisyyttä ja avoimuutta, joustavuutta ja sitoutuneisuutta. Tukiperhe voi olla lapsiperhe, lapseton pariskunta tai yksinasuva.

Tukihenkilö tapaa lasta tämän omassa elinympäristössä yhteisen tekemisen, koulunkäynnin tukemisen tai harrastuksen merkeissä. Tapaamiset ovat säännöllisiä esimerkiksi kahden viikon välein ja kerrallaan noin parin tunnin mittaisia.

Lapsi on tukiperheessä yleensä yhtenä viikonloppuna kuukaudessa sekä mahdollisesti lomien aikana pitemmän jakson.

Palveluprosessi

Hakemus tehdään Raaseporin kaupungin perhekeskukseen. Palvelun järjestäminen perustuu perheelle tehtävään palvelutarpeen arviointiin, sosiaalityöntekijän palvelupäätökseen ja asiakassuunnitelmaan.

Alussa on tärkeä sopia selkeästi tukisuhteen tavoitteista, tiivyydestä ja kestosta. Suunnitelma laaditaan yhdessä asiakasperheen, tukihenkilön/tukiperheen ja sosiaalityöntekijän kanssa. Lisäksi tukihenkilö/tukiperhe ja kaupunki laativat kirjallisen toimeksiantosopimuksen toiminnan sisällöstä vapaaehtoistyön perustaksi. Tukihenkilö/tukiperhe raportoi toteutuneesta toiminnasta säännöllisesti. Suunnitelman ja sen mukaisten tavoitteiden toteutuminen tarkistetaan yhdessä sovituin määräajoin. Myös tukisuhteen päättäminen on valmisteltava huolellisesti.

Tukihenkilöstä ja tukiperheestä ei peritä asiakasmaksua.

Korvaukset

Lainsäädännössä ei ole määräyksiä koskien tukihenkilöille ja tukiperheille maksettavien hoitopalkkioiden ja kulukorvausten määrää.

Tukihenkilölle maksetaan hoitopalkkiona 20 euroa/tapaaminen per tuettava lapsi. Tapaamisesta aiheutuvia kuluja (esim. kahvilakäynti, pääsymaksut) voidaan korvata etukäteen sovitusti ja kuittia vastaan.

Matkakustannuksia voidaan tarvittaessa korvata erikseen. Jos joukkoliikennettä ei ole käytettävissä kohtuudella (esim. aikataulujen puolesta), voidaan tukihenkilölle korvata etukäteen sopien oman auton käytöstä aiheutuvia matkakuluja, kun hän matkustaa tuettavan kanssa. Kilometrikorvauksen perusteena on Kansaneläkelaitoksen kulloinkin voimassa oleva sairausvakuutustaksa (vuonna 2017 0,20 euroa/km). Oman auton käytön edellytyksenä on, että ajoneuvon vakuutus sisältää matkustajavakuutuksen ja vanhemmat ovat antaneet luvan lapsensa kuljettamiseen.

Tukiperheelle maksetaan hoitopalkkiona 50 euroa/hoitopäivä per lapsi ja kulukorvaus 20 euroa/hoitopäivä per lapsi.

Lapsen kuljettamiseksi tukiperheeseen voidaan sosiaalityöntekijän erillisellä päätöksellä myöntää kilometrikorvaus tukiperheelle tai vanhemmalle (Kelan sairausvakuutustaksa).

Tukihenkilö/tukiperhe toimittaa perheohjaajalle 1-3 kuukauden välein raportin tapaamisista tuettavan kanssa. Kaupunki maksaa raportin perusteella korvauksen pankkitilille. Kaupungille on toimitettava verokortti, sillä hoitopalkkiot ja kulukorvaus ovat verotettavaa tuloa. Palkkiot ja kulukorvaus kannattaa ilmoittaa veroilmoituksessa vähennyksenä, ellei niitä ole etukäteen huomioitu verotuksessa.

Hoitopalkkio ja kulukorvaus tarkistetaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vuosittain tekemän perhehoidon palkkion ja kulukorvauksen tarkistuksen mukaisesti (perhehoitolaki 263/2015).

Tukihenkilön ja tukiperheen asema ja sosiaaliturva

Henkilön, joka hoitaa alaikäistä, on esitettävä rikosrekisteriote ennen toiminnan aloittamista (laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002).

Tukihenkilöt ja -perheet ovat vaitiolo- ja salassapitovelvollisia. Ko. velvollisuus on voimassa myös vapaaehtoistyön päättymisen jälkeen.

Kyse on vapaaehtoistyöstä toimeksiantosuhteessa eikä palvelulla ole tarkoitus korvata ammatillista tukihenkilöä/perhehoitoa.

Tukihenkilö ja tukiperhe eivät kuulu työnantajan järjestämään sosiaali- tai eläketurvan piiriin, joten heillä ei ole loma-, päiväraha-, työaika- ym. etuja.

Kaupunki on vakuuttanut tukihenkilöt ja tukiperheet tapaturman varalta (ryhmävakuutus).

Tukihenkilöiden ja tukiperheiden koulutus ja opastus

Lapsi- ja perhetyön yksikkö koordinoi toimintaa ja vastaa perehdyttämisestä sekä tarjoaa neuvontaa ja konsultaatiota tukisuhteen aikana.

Neuvontaa ja lisätietoja:

Perhekeskuksen sosiaalityöntekijä

019-289 3051

Taustatietoa:

<https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/sosiaalipalvelut/tukihenkilot-ja-perheet>